

CERTIFIERING AV ARBETSMILJÖN

**FTF Region 8
Göteborg
Oktober 2005**

Jan-Olof Marberg

For the benefit of business and people

INNEHÅLL

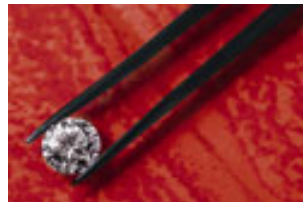

- 1 Inledning
- 2 Certifiering
- 3 Hur går det till?
- 4 SAM / OHSAS
- 5 Erfarenheter
- 6 Läget idag

▶ **VEM ÄR JAG?**

- 46 år och 4 barn - bor i Högsbo
- Kemisk-teknisk / Skyddsingenjör / Riskhantering / ISO
- GAKO Hälsan 1980 – 86
- Factories Inspectorate – Tanzania, 1987 – 90
- Eka Chemicals, 1990 – 97
- Liberty Risk Services – Asia, 1997 – 2000
- Bureau Veritas / BVQI, 2000 -

- ▶ BVQI Sverige AB är certifieringsorgan
- ▶ Dotterbolag till BUREAU VERITAS
- ▶ Mer än 65 000 utställda certifikat
- ▶ Marknadsandel: 9% (högst)
- ▶ Aktivitet inom alla branscher
- ▶ Flest ackrediteringar i världen

SYSTEMCERTIFIERING

Generella standarder

KVALITET

- ISO 9000

MILJÖ

- ISO 14000
- EMAS
- EPD

HÄLSA & SÄKERHET

- OHSAS 18001
- AFS 2001:1

SOCIALT ANSVARSTAGANDE

- SA 8000

IT & INFORMATIONSSÄKERHET

- BS 7799 / ISO 17799

Branschspecifika standarder

FORDONSINDUSTRI

- ISO/TS 16949
- QS 9000

SKOG

- FSC
- PEFC

TRANSPORT & SÄKERHET

- SQAS
- TAPA

MEDICINSK UTRUSTNING

- ISO 13485
- ISO 13488

LIVSMEDEL

- HACCP
- ISO 22000*

Produktcertifiering

LIVSMEDELSPRODUKTER

- BRC
- BRC/IOP
- IFS

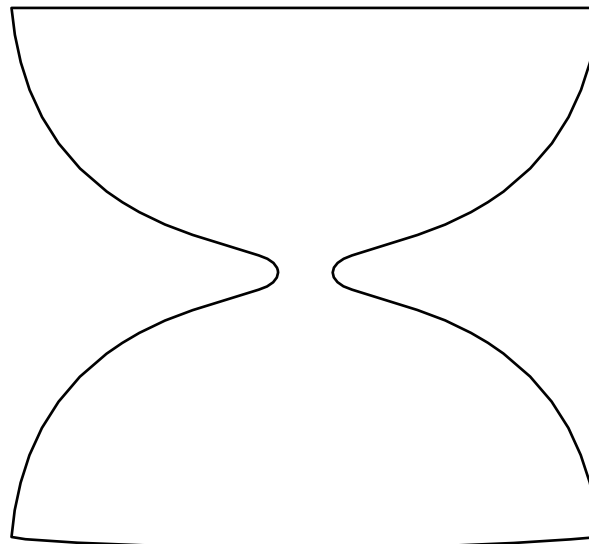
EU DIREKTIV

- PED
- MED
- ATEX
- BETONG

▸ **Vad är certifiering av ledningssystem?**

- Oberoende granskning av ledningssystem
- Bedöma och verifiera överensstämmelse med krav
- Rapportera objektivt (överensstämmelse, avvikelser och observationer)
- Utfärda certifikat som bevis på överensstämmelse

- ▶ **Många krav på ledningssystem - men vad är det?**
  - En beskrivning av organisationen och dess processer
  - En uppsättning regler för hur arbetet skall bedrivas
  - Ett system för att nå organisationens uppsatta mål
  - Verktyg för att arbeta systematiskt (arbetsmiljö, miljö, kvalitet....)

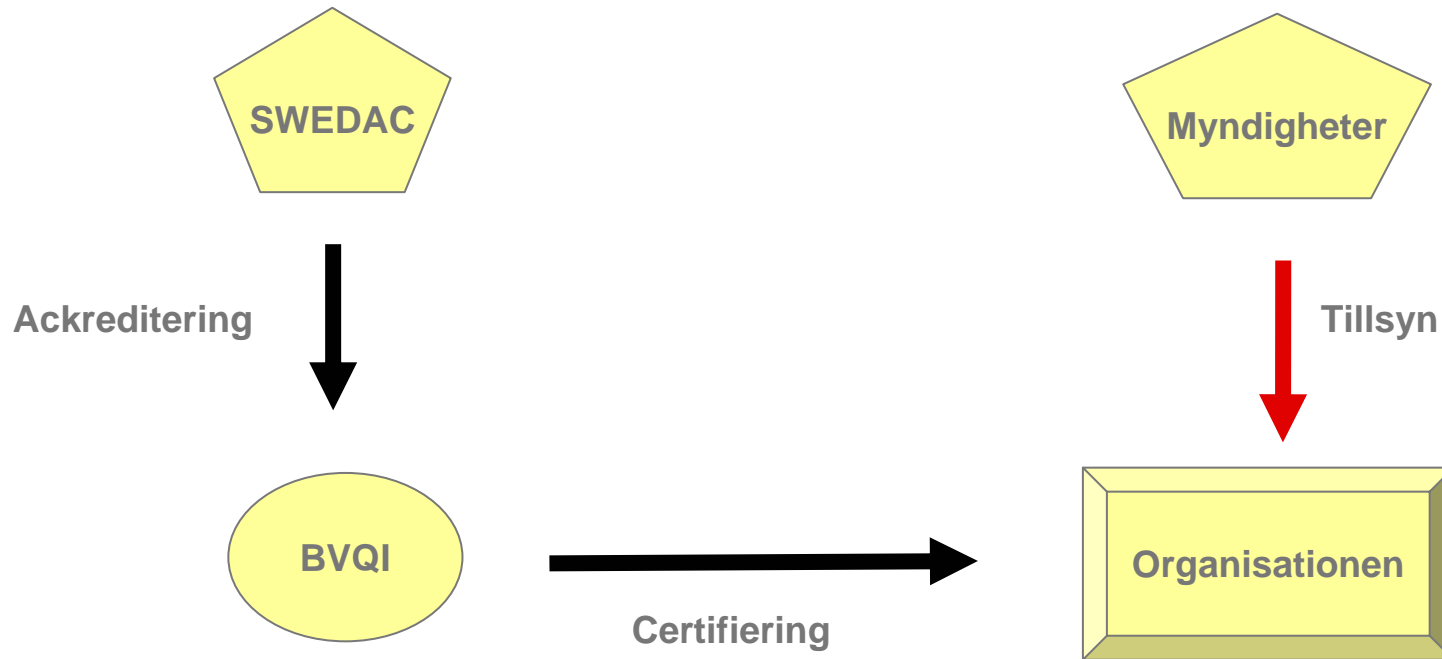
- ▶ **Vad finns det för motiv till att ha ledningssystem?**
  - Effektiv ledning och styrning
  - Minska risker och öka tillfredsställelsen - anställda och intressenter
  - Ständig förbättring av arbetsmiljön
  - Bättre lärande - motiverad personal
  - Krav i lagstiftningen
  - Frivilliga åtaganden inom branschen
  - Krav från kunder

God arbetsmiljö är både lönsamt och roligare!

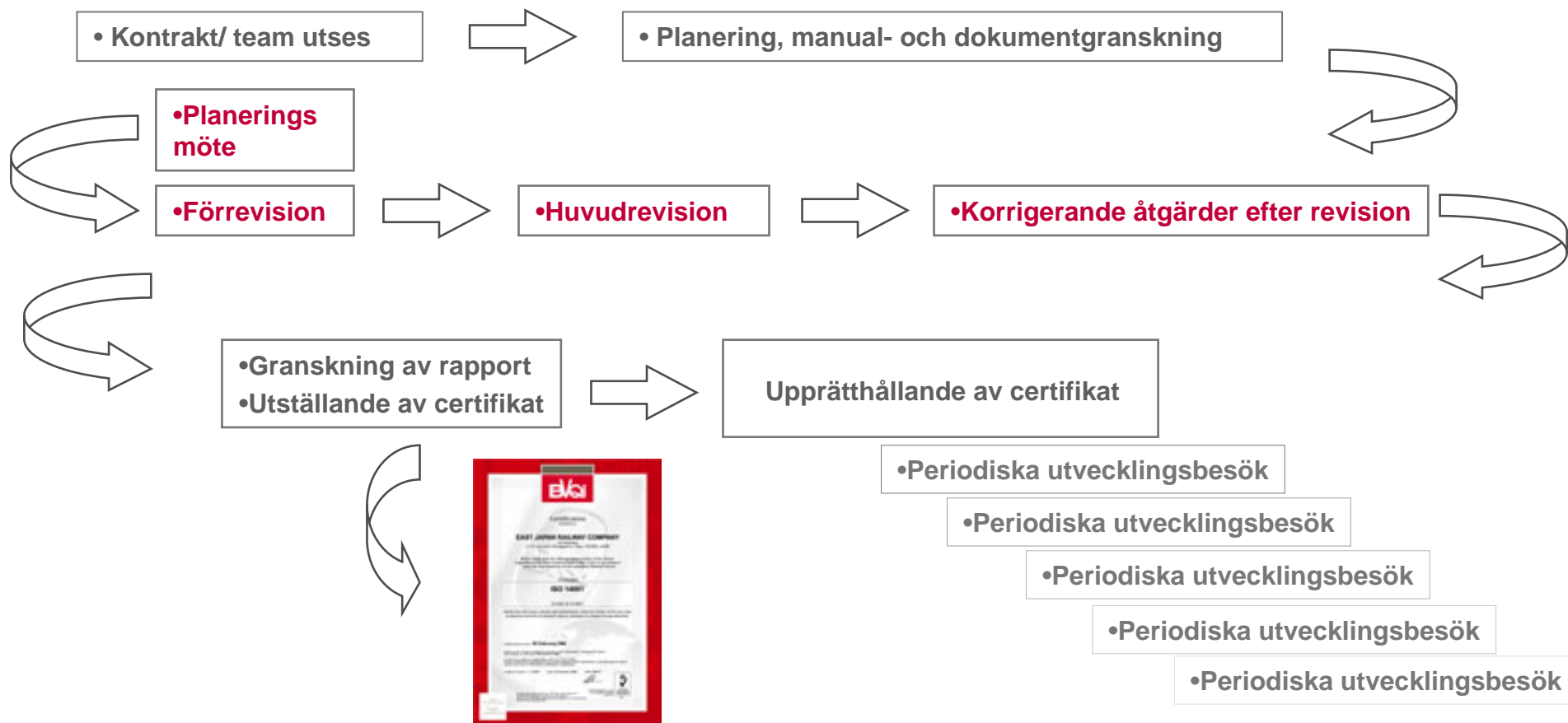
► Varför ska man certifiera sitt system?

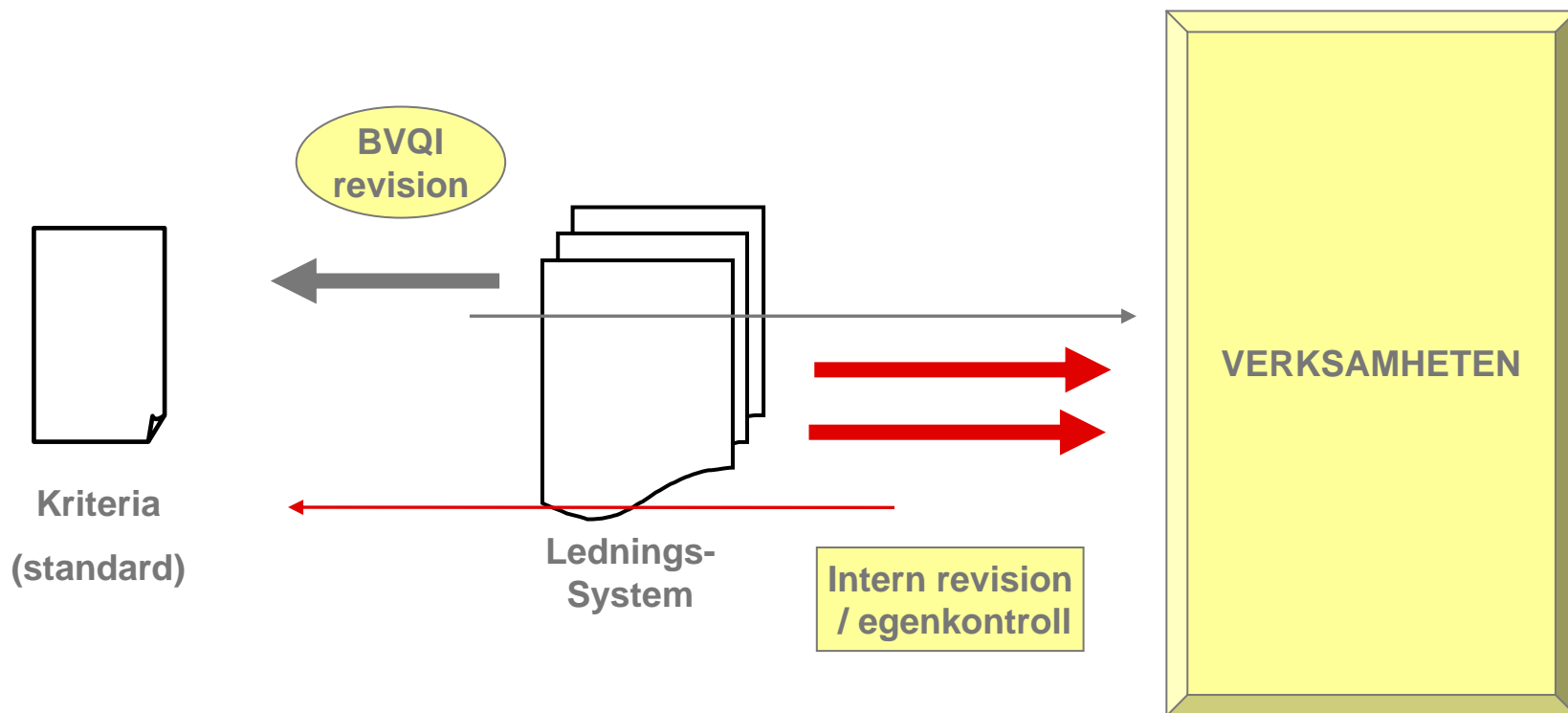
- Bekräftelse på att ledningssystemet uppfyller kraven (OHSAS & AFS 2001:1)
- Visar att systemet är uppbyggt på ett förnuftigt sätt och att det fungerar
- Revision, rapportering ger information till ledning och intressenter om systemets funktion
- Tillräckliga resurser är avsatta för utveckling av systemet – åtagande i ledningen

OBS!
BVQI ersätter inte myndigheters tillsyn
(t.ex. Arbetsmiljöinspektionen)

▶ **3-parts revisioner idag?**

- Revision med verksamhetssystemet som fokus.
- Program utifrån organisation och processtruktur.
- Fokuserar på ”drivmotorerna” - ledningens ansvar, samverkan, riskbedömningar, tillämpning av lagstiftning och förbättringsarbete
- Ger avvikelser, anmärkningar och positiva observationer som ett led i ständiga förbättringar.

▶ **AFS 2001:1 Systematiskt Arbetsmiljöarbete**

- Föreskrifter gällande i Sverige
- Gäller alla

SWEDAC godtog först certifiering mot AFS i avsaknad av standard

▶ **OHSAS 18001:1999 Ledningssystem för arbetsmiljö**

- Internationell standard
- Frivilligt åtagande

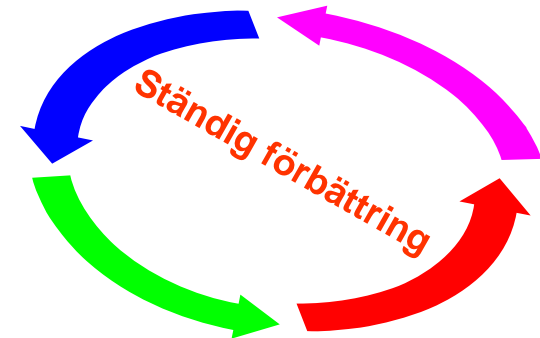
▶ **OHSAS 18000 - serien**

- 18001 Ledningssystem för arbetsmiljö - specifikation
- 18002 Ledningssystem för arbetsmiljö – vägledning för införande

▶ **Internationellt utvecklingsarbete**

- BVQI, DNV, SGS, Lloyds, m.fl.
- BSI (Storbritannien), Spanien, Irland, Sydafrika, Malaysia
- Förslag att bli ISO standard

1. **Omfattning**
2. **Referenspublikationer**
3. **Termer och definitioner**
4. **Element i ledningssystemet för arbetsmiljö**
  - 4.1 Allmänna krav
  - 4.2 Arbetsmiljöpolicy
  - 4.3 Planering
  - 4.4 Införande och drift
  - 4.5 Kontroll och korrigerande åtgärder
  - 4.6 Ledningens genomgång

4.1 Allmänna krav

SAM § 2

Införa ledningssystem

4.2 Arbetsmiljöpolicy

SAM § 5

Högsta ledningens åtagande

4.3 Planering

4.3.1 Identifiering, bedömning och hantering av risker

SAM § 8 (3, 10)

4.3.2 Lagar och andra krav

AMF & SWEDAC

4.3.3 Mål

SAM § (5)

4.3.4 Arbetsmiljöprogram

SAM § 10

4.4 Införande och drift

4.4.1	Struktur och ansvar	SAM § 6 och 3
4.4.2	Utbildning, medvetenhet, kompetens	SAM § 6 och 7 (12)
4.4.3	Rådgivning och kommunikation	SAM § 4
4.4.4	Dokumentation	SAM § 5 – 11 + SWEDAC
4.4.5	Dokumentstyrning	SAM § 5 anm. + SWEDAC
4.4.6	Verksamhetsstyrning	SAM § 5, 7 och 8
4.4.7	Nödlägesberedskap	SAM § 7

4.5 Kontroll och korrigerande åtgärder

4.5.1 Prestandamätning och övervakning

SAM § 11

4.5.2 Olyckshändelser, incidenter, avvikelser
samt förebyggande åtgärder

SAM § 9 och 10

4.5.3 Dokument och dokumenthantering

SAM § 9 och 11 + SWEDAC

4.5.4 Revision

SAM § 11

4.6 Ledningens genomgång

SAM § 11

Uppföljning av mål och systemets funktion

- ▶ **Krav i AFS 2001:1 utöver OHSAS 18001**
  1. Årlig statistik över olyckor och ohälsa
  2. Specifika krav - Företagshälsovård
  3. Samverkan tydligare i AFS

- ▶ **SWEDAC krav utöver AFS 2001:1**
  1. Arbetsmiljölagstiftning skall finnas tillgänglig och användas i det systematiska arbetsmiljöarbetet.
  2. Dokumentationskrav även för företag med < 10 anställda
  3. Rutiner för dokumentstyrning skall finnas.

▸ **Vilka typer av företag har Arbetsmiljöcertifikat?**

- Olika branscher, dock mest industri
- Ofta drivs frågan gemensamt med miljö (och kvalitet)
- Många internationella bolag med koncerndirektiv om certifiering
- Vissa har behov av att kunna visa att man satsar på arbetsmiljön

BVQI-kunder

- Posten, ABB, Danisco Sugar, Akzo Nobel, Nynäs Refining, Preem, Södra Cell Värö, Metso - Beab Etikett & System, Dahrentråd

- ▶ **Vad har dom för erfarenheter av certifieringen?**
  - Mer engagemang hos ledningen
  - Driver på förbättringsarbetet
  - Öppnat ögonen – ökat riskmedvetande
  - Positiv respons på våra ansträngningar

▶ **Varför är det bra med certifiering?**

- Systematiskt upplägg för arbetsmiljöarbetet
- Ledningens ansvar tydligt (sätta mål, styra och följa upp)
- Arbetsmiljö blir mer naturlig del då "linjen" engageras
- Regelbundna revisioner (6 - 12 mån) - "håller ångan uppe"

- ▶ **Vad finns det för svagheter, vad ska man tänka på?**
  - Noga med att bekräfta att samverkan fungerar
  - Kompetens hos revisorer - arbetsmiljö är ett brett område
  - Uppmuntra samarbete "ISO-gänget" och "Skyddet"

- ▶ **Hur många företag har certifierat sig mot AFS/OHSAS?**
  - Tiotusentals i olika delar av världen
  - Ca 200 st i Sverige (de flesta AFS, men mer OHSAS bland nya)
  - BVQI har 30 st (13 st AFS, 13 st OHSAS och 4 st kombi)

▸ **Vad gör vi nu?**

- Kontakta certifieringsorgan för diskussion
- Prata med andra företag
- Beakta fördelar med integrering (särskilt mot miljö, brand, hygien)
- **Analys av arbetsmiljöarbetet / Gapanalys**

- **BEDÖMNING AV UPPFYLLNAD OCH MOGNAD**

- » **Mot krav:**

- AFS 2001:1, OHSAS 18001, God praxis

- » **Skala 1-5:**

- 1. **Underkänt.** Kraven var inte uppfyllda. Implementering och uppföljning saknades.

- 2. **Inte helt godkänt.** Kraven var delvis uppfyllda. Otillräcklig implementering och uppföljning.

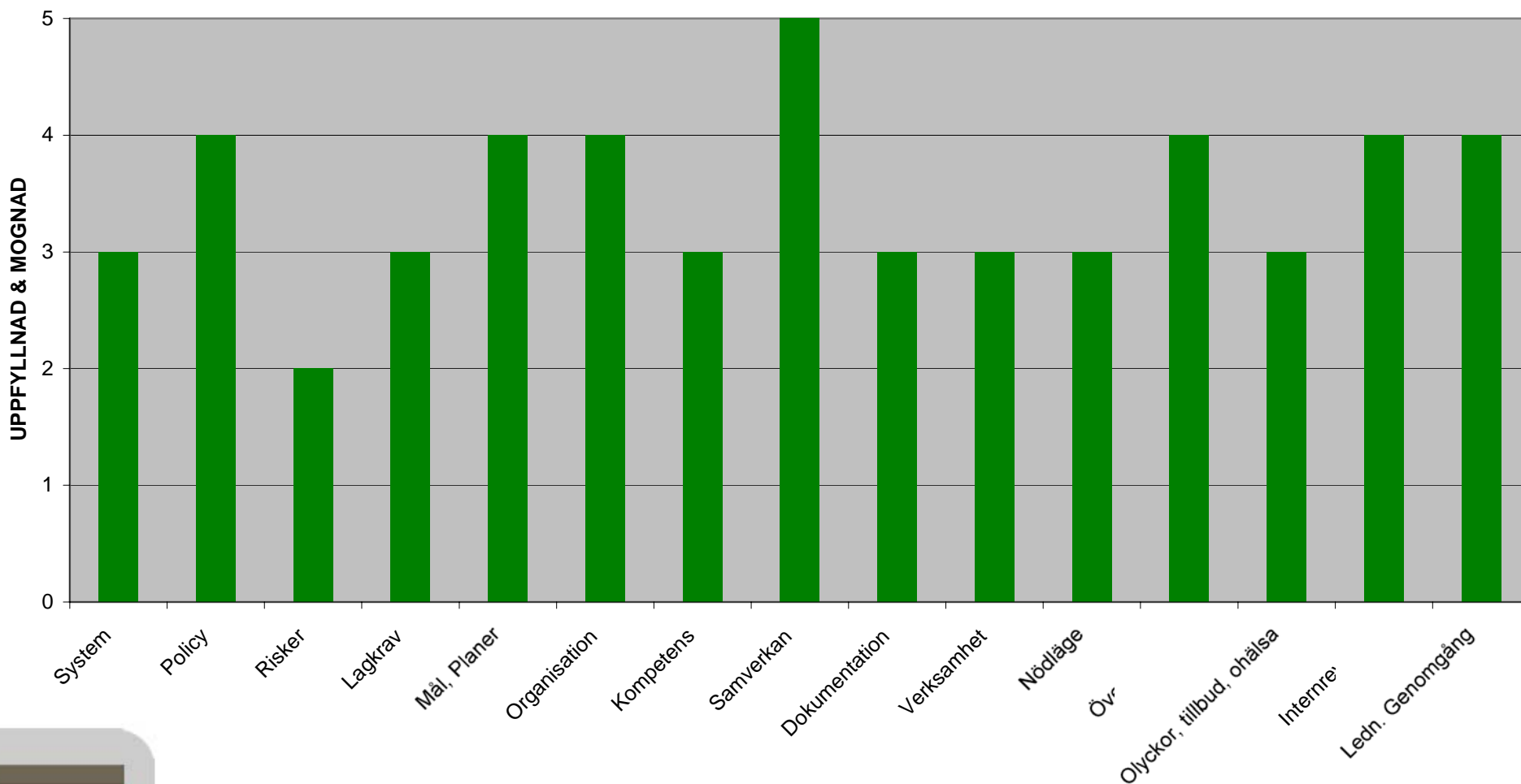
- 3. **Godkänt.** Kraven uppfyllda på acceptabelt sätt. Implementering och uppföljning kan förbättras.

- 4. **Väl godkänd.** Kraven väl uppfyllda. God implementering och uppföljning.

- 5. **Mycket väl godkänd.** Kraven mycket väl genomförda. Föredömlig implementering och uppföljning.

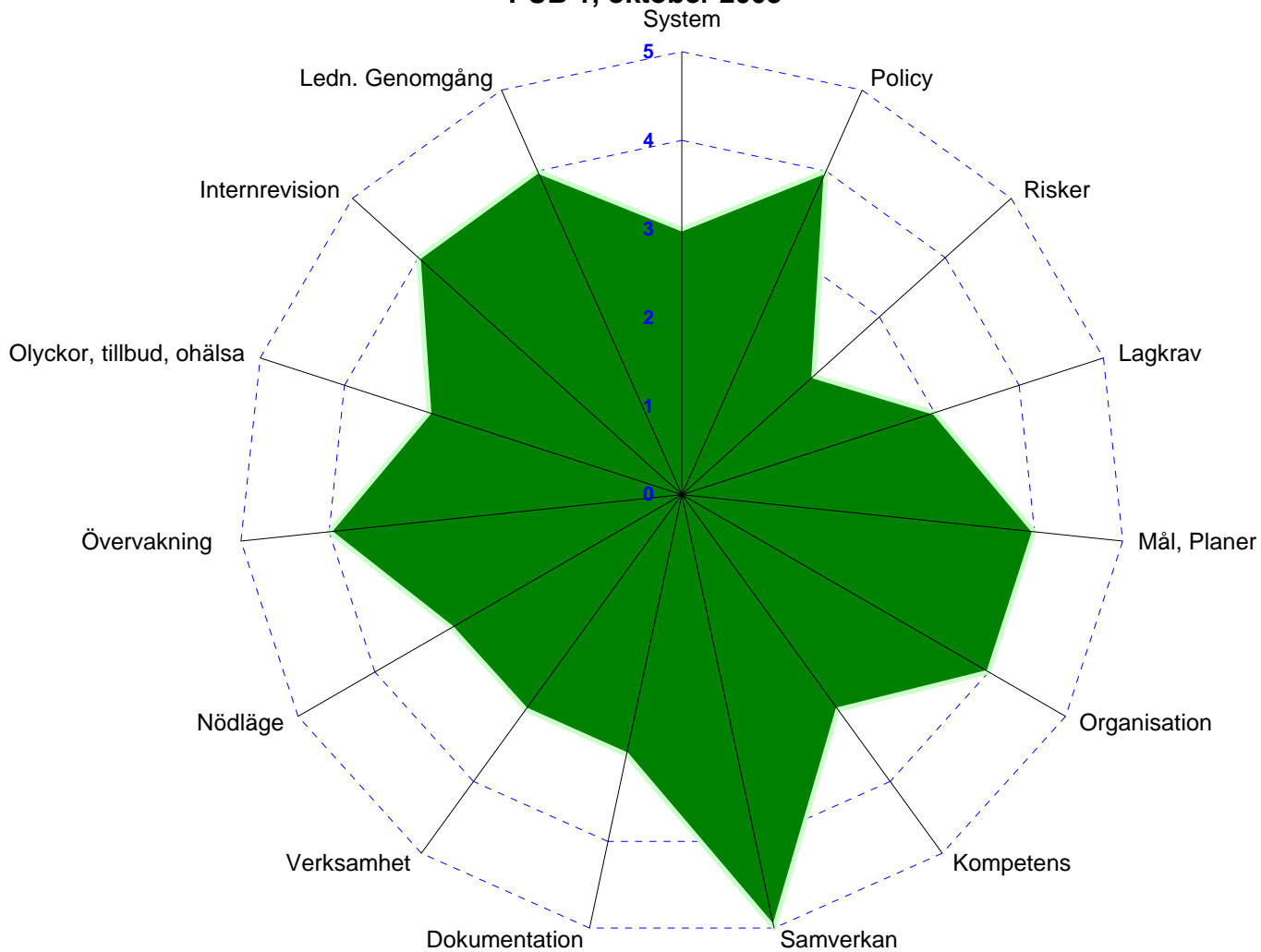
KRAV		NIVÅ*	KOMMENTARER
INFÖRANDE OCH DRIFT			
4.4.1	Struktur och ansvar, organisation (AFS 2001:1, § 6 och 3)	4	Organisationsschema, befattningsbeskrivningar och delegeringar. Specifika arbetsmiljöuppgifter kan ev framgå tydligare
4.4.2	Utbildning, medvetenhet och kompetens (AFS 2001:1, § 6 och 7)	3	Arbetsmiljöspecifik kompetens kan stärkas, t.ex. krav i lagstiftning för ledare samt allmän arbetsmiljökunskap inkl. ledningssystemet liksom kunskap i teknisk säkerhet för berörda (riskanalys, instruktioner, tillsyn & underhåll)
4.4.3	Rådgivning och kommunikation (AFS 2001:1, § 4)	5	Samverkan och kommunikation fungerar i de flesta fall mycket bra.

ANALYS AV ARBETSMILJÖARBETET - UPPFYLLEDNAD OCH MOGNAD
PUB 1, oktober 2005

ANALYS AV ARBETSMILJÖARBETET - UPPFYLLEDNAD OCH MOGNAD

PUB 1, oktober 2005

- ▶ **Samarbeta - “gränslöst”**
- ▶ **Lär av framgång**
- ▶ **Och ..... →**

var delaktiga ....

